

Gehechtheidsproblematiek bij jongvolwassenen met lvb

Een interventieprogramma

Monique Boon

Ton van der Wiel

Psychische en Gedragsproblemen

- Relatief vaak sprake van psychische en gedragsproblemen.

onder meer Neijmeijer e.a., Trimbos 2010

- Samenhang gedragsproblemen en gehechtheidsproblematiek.

onder meer Janssen & Schuengel, 2006, 2010

Ondersteuningsprogramma

Esdégé-Reigersdaal

Uitgangspunt:

- Probleem aan de basis van de persoonlijkheidsontwikkeling.
- Specifieke interventie op het niveau van stressregulatie en gehechtheidsgedrag.

Algemene (basis-)aspecten

- Adequate basishouding:
onvoorwaardelijke acceptatie...
- Verankering in teamverband.
- Borging in de organisatie.

Specifieke aspecten

- Stress verminderen, bufferen, reguleren.
- Gehechtheidsrelatie van cliënt met vertrouwde begeleider:

Veilige basis – Veilige haven gedrag

Emotionele beschikbaarheid (OEB-LVB, 2015)

Interventie en onderzoek

- Scholingsprogramma.
Videofeedback.
- M-these.
- Pilot bij drie cliënten en begeleiders.
- Kwalitatief beschrijvend onderzoek

Uitkomsten m-these

- Aangepaste schalen EAS goed bruikbaar.
- Gehechtheidsgedrag en –relatie.
- Aangepaste schalen konden door begeleiders gehanteerd worden.
- Goed bruikbaar voor doelgroep.

Boon, M. J. M., Schipper, J. C. de, & Wiel, T. van der (2014). Emotional availability of support staff and attachment behaviour of young adults with mild ID and attachment problems. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 27(4), 395.

Boon, M. J. M. & Wiel, T. van der (2015). Ontwikkeling van een ondersteuningsprogramma voor mensen met een lichte verstandelijke beperking en gehechtheidsproblematiek. *Nederlands Tijdschrift voor de Zorg aan mensen met verstandelijke beperkingen*, 41(1), 29-39.

Huidig onderzoek

- Subsidie fonds Nutsohra.
Twee scholingsdagdelen en vier videofeedbacksessies.
- Zes cliënten en begeleiders
- Tussen de 17 en 22 metingen.

Doel huidig onderzoek

- Beschrijven van interacties tussen begeleiders en cliënten op het gebied van gehechtheidsgedrag.
- Effectiviteit interventie bekijken aan de hand van gedragsproblemen en kwaliteit van interactie in termen van gehechtheidsgedrag.
- De OEB-LVB verder onderzoeken.

Metingen

- OEB-LVB (Boon & van der Wiel, 2015).
- ABCCL (Achenbach & Rescorla, 2003)
- SRAAS (Smith & McCarthy, 1996; aangehaald in Penketh, 2011)
- Video

Planning

- Per september start interventie en dataverzameling.
- Mei 2016 afronding interventie en dataverzameling
- Tweede helft 2016 artikel over uitkomsten.

Vragen

Literatuur

- Achenbach, T. M. & Rescorla, L. A. (2003). *Manual for the ASEBA adult forms & profiles*. University of Vermont, Research Center for Children, Youth, and Families: Burlington VT.
- Boon, M. J. M. (2013). *Gehechtheidsgedrag van jongvolwassenen met een lichte verstandelijke beperking en hechtingsproblematiek en de emotionele beschikbaarheid van hun vaste begeleiders* (Master's thesis, Vrije Universiteit te Amsterdam, The Netherlands).
- Boon, M. J. M., Schipper, J. C. de, & Wiel, T. van der (2014). Emotional availability of support staff and attachment behaviour of young adults with mild ID and attachment problems. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 27(4), 395.
- Boon, M. J. M. & Wiel, T. van der (2015). Ontwikkeling van een ondersteuningsprogramma voor mensen met een lichte verstandelijke beperking en gehechtheidsproblematiek. *Nederlands Tijdschrift voor de Zorg aan mensen met verstandelijke beperkingen*, 41(1), 29-39.
- Boon, M. J. M. & Wiel, T. van der (2015). *Handleiding OEB-LVB*, interne publicatie Esdégé-Reigersdaal.

Literatuur

- Janssen, C. G., & Schuengel, C. (2010). Interventies voor mensen met een verstandelijke beperking en ernstige gedrags- en/of emotionele problemen. *Tijdschrift voor Ortho-pedagogiek, Kinderpsychiatrie en Klinische Kinderpsychologie*, 35, 20-32.
- Janssen, C. G., & Schuengel, C. (2006). Gehechtheid, stress, gedragsproblemen en psychopathologie bij mensen met een lichte verstandelijke beperking: Aanzetten voor interventie. In R. Didden (Ed.), *In perspectief: Gedragsproblemen, psychiatrische stoornissen en lichte verstandelijke beperking* (pp. 67-84). Houten, Nederland: Bohn Stafleu van Loghum
- Neijmeijer, L., Moerdijk, L., Veneberg, G., & Muusse, C. (2010). *Licht verstandelijk gehandicapten in de GGZ: een verkennend onderzoek*. Trimbos instituut: Netherlands Institute of Mental Health and Addiction.

Literatuur

- Penketh V. J. (2011). *Attachment in adults with intellectual disabilities; the examination of the psychometric properties of the Manchester Attachment Scale-Third party observational measure (MAST)* (Doctoral dissertation, University of Manchester, United Kingdom).
- Wiel, A. A. van der (2011). Ondersteuningsprogramma voor mensen met een licht verstandelijke beperking en hechtingsproblematiek, interne publicatie Esdégé-Reigersdaal.